

UČITEĽSKÁ AKADÉMIA UK: VIDEOUKÁŽKY Z ODBOROVÝCH DIDAKTÍK I.

Lenka Sokolová a Darina Dvorská (zost.)

Univerzita Komenského v Bratislave

2023

UČITEĽSKÁ AKADEMIA UK: VIDEOUKÁŽKY Z ODBOROVÝCH DIDAKTIK I.

Lenka Sokolová a Darina Dvorská (zost.)

Autorský kolektív:

Martin Dovičák

Viera Haverlíková

Jarmila Jamborová

Ľudmila Jašková

Karolína Miková

Katarína Muziková

Miroslav Neumann

Lenka Sokolová

Zdenko Tarasovič

Miloslav Vojtech

UNIVERZITA
KOMENSKÉHO
V BRATISLAVE

2023

**UČITEĽSKÁ
AKADÉMIA**
Univerzita Komenského
v Bratislave

Videoukážky a zadania vznikli vďaka podpore rozvojového projektu MŠVVaŠ SR: 001UK-2-3/2022 Systematická podpora poskytovania a uskutočňovania doplňujúceho pedagogického štúdia a rozširujúceho štúdia na UK.

Zostavovateľky:

doc. Mgr. Lenka Sokolová, PhD., Fakulta sociálnych a ekonomických vied UK, 2023

PaedDr. Darina Dvorská, PhD., Filozofická fakulta UK, 2023

Autori a autorky:

© Mgr. Martin Dovičák, PhD., Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK, 2023 (22,2%)

(odborová didaktika matematiky)

© doc. RNDr. Viera Haverlíková, PhD., Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK, 2023 (22,2%)

(odborová didaktika fyziky)

© Mgr. Jarmila Jamborová, Gymnázium Jura Hronca, 2023 (2,3%)

(odborová didaktika anglického jazyka)

© doc. RNDr. Ľudmila Jašková, PhD., Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK, 2023 (8,9%)

(odborová didaktika informatiky)

© Mgr. Karolína Miková, PhD., Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK, 2023 (2,3%)

(odborová didaktika informatiky)

© Mgr. Katarína Muziková, PhD., Filozofická fakulta UK, 2023 (11,1%)

(odborová didaktika slovenského jazyka a literatúry)

© PaedDr. Miroslav Neumann, PhD., Gymnázium Bílikova, 2023 (3,3%)

(odborová didaktika anglického jazyka)

© doc. Mgr. Lenka Sokolová, PhD., Fakulta sociálnych a ekonomických vied UK, 2023 (11,1%)

(odborová didaktika anglického jazyka)

© Mgr. Zdenko Tarasovič, Gymnázium Jura Hronca, 2023 (5,5%)

(odborová didaktika anglického jazyka)

© Prof. PhDr. Miloslav Vojtech, PhD., Filozofická fakulta UK, 2023 (11,1%)

(odborová didaktika slovenského jazyka a literatúry)

© Fotografie: bc. Stanislav Griguš, Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK, 2023

Univerzita Komenského v Bratislave, 2023.

Rozsah 100 strán, prvé vydanie, vyšlo ako elektronická online publikácia.

Dielo je vydané pod medzinárodnou licenciou **Creative Commons CC BY-NC-ND Commons Attribution 4.0**. Viac informácií o licencií a použití diela:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>.

https://stella.uniba.sk/texty/FSEV_SD_ucitelska_akademia_odb-didaktiky_video_1.pdf

ISBN 978-80-223-5752-4 (online)

OBSAH

OBSAH.....	4
ÚVOD.....	6
Didaktika anglického jazyka (Jarmila Jamborová, Miroslav Neumann, Zdenko Tarasovič, Lenka Sokolová) 7	
Vyučovanie pokročilej gramatiky	10
Precvičovanie pokročilej gramatiky.....	11
CLIL – slovná zásoba	12
CLIL – skupinová práca.....	13
CLIL – jazyk vs. obsah.....	14
Domáca úloha.....	15
Komunikačné cvičenie	16
Opakovanie slovnej zásoby	17
Precvičovanie výslovnosti	18
Počúvanie s porozumením	19
Didaktika fyziky (Viera Haverlíková).....	21
Ciele fyzikálneho vzdelávania. Získavanie informácií a práca s nimi.....	23
Úloha učiteľa	25
Plánovanie experimentu	27
Experimentálna činnosť žiakov. Práca v skupinách.....	29
Počítačom podporované meranie fyzikálnych veličín	31
Fyzikálne úlohy, výzvy na činnosť.....	32
Zisťovanie žiackych predstáv	33
Modely vo vyučovaní fyziky.....	35
Fyzika ako súčasť stredného odborného vzdelávania	37
Prostredie pre učenie	39
Didaktika informatiky (Ľudmila Jašková, Karolína Miková)	42
Využitie zoznamu pri návrhu vlastného interpretera príkazov pre korytnačiu grafiku.....	44
Využitie N-uholníkov, textu a predchádzajúcich skúseností s kreslením ikon pri skupinovej práci na mapke.....	47
Hromadná korešpondencia	50
Algoritmické riešenie problémov - vetvenie	53
Organizačné formy	57
Didaktika matematiky (Martin Dovičák).....	59
Primeraná výzva?	61

Vlastný poznatok	62
Prečo mám chybu?.....	63
Samostatné uvažovanie detí	64
Má učiteľ opraviť žiakovi hneď chybu?	65
Skupinový rozlet: Kde patrí?	66
Vyhrávajte s matematikou!	67
Vyhrali sme s matematikou?	68
Nájdí vzorec!	69
Čo je hranol?	70
Didaktika slovenského jazyka a literatúry (Miloslav Vojtech, Katarína Muziková)	72
Systematizácia a vyvodzovanie pojmov	75
Práca s textom (dezinformácie a manipulácia v médiách)	78
Opakovanie podstatných mien	81
Práca s chybou	83
Vydovzovanie syntaktických pojmov	85
Základné znaky báji (výklad s využitím práce v skupinách).....	88
Práca s dramatickým textom (medzivojnová európska dráma)	90
Práca s básnickým textom (poézia vitalizmu).....	92
Žánre dobrodružnej literatúry (western)	94
Práca s prozaickým textom (realistický román).....	96

ÚVOD

E-learningový nástroj Učiteľská akadémia UK vznikol s cieľom rozvíjať profesijné kompetencie budúcich učiteľov a učiteliek na základe práce s videom. V databáze Učiteľskej akadémie UK je v roku 2023 viac ako 90 nahrávok vyučovacích hodín (tzv. videohospitácií) a z nich vytvorených viac ako 130 krátkych videoukážok. Videoukážky sú krátke sekvencie vyučovacích hodín (cca 2 - 10-minútové), ktoré zachytávajú konkrétnu interakciu v triede alebo učebnú úlohu. Každú videoukážku sprevádza zadanie úloh prepojené na konkrétny predmet učiteľskej prípravy (predmety spoločného základu učiteľstva alebo predmetovej didaktiky).

Úlohy a zadania k videoukážkam vychádzajú z teoretického rámca konceptu profesijného videnia (bližšie v Sokolová, L. (2018). *Lepšie raz vidieť... Video v psychologickvej príprave učiteľov a učiteliek*. Univerzita Komenského v Bratislave). Zameriavame sa na tri úrovne kognitívneho spracovania sledovaného diania v triede:

- Identifikácia - selektívna pozornosť a objektívny popis diania,
- Interpretácia - usudzovanie založené na poznaní, pri ktorom sa uplatňuje schopnosť analýzy a syntézy, prepojenia teoretických konceptov s konkrétnymi sledovanými javmi.
- Intervencia – usudzovanie založené na poznaní, pri ktorom sa uplatňuje schopnosť hodnotiaceho a tvorivého prístupu, schopnosť predvídať vývoj situácie, navrhnúť alternatívne riešenia a pod.

Úlohy sú štruktúrované tak, aby študenti a študentky učiteľstva mohli intuitívne postupovať pri práci s videoukážkou od vstupného odborného poznania a jeho reflexiu, cez samotné sledovanie videa, až k riešeniu zadaných úloh a kritickej reflexii sledovanej ukážky. Ukážky boli vybrané tak, aby dopĺňali obsah jednotlivých predmetov učiteľskej prípravy a ilustrovali variabilitu vyučovacích metód a prístupov. Každú ukážku dopĺňa informácia o kontexte vyučovacej hodiny, z ktorej bola vybraná, téme vyučovacej hodiny, školskom ročníku, type školy a forme výučby.

Videoukážky môžu byť vhodným doplnením práce na seminároch v rámci dištančnej aj prezenčnej vysokoškolskej výučby. Vyučujúci a vyučujúce ich môžu zadať ako samostatnú alebo skupinovú domácu seminárnu prácu, pretože prístup do databázy Učiteľská akadémia UK má celá akademická obec Univerzity Komenského v Bratislave prostredníctvom univerzitného prihlasovacieho konta. Materiály v databáze však môžu slúžiť študentstvu aj na samoštúdium, prípravu vlastných výstupov či zadaní.

V tejto publikácii sme zoskupili 45 zadaní k videoukážkam z odborových didaktík piatich prioritizovaných predmetov rozvojového projektu Systematická podpora poskytovania a uskutočňovania doplňujúceho pedagogického štúdia a rozširujúceho štúdia na UK: anglický jazyk, fyzika, informatika, matematika a slovenský jazyk a literatúra.

DIDAKTIKA ANGLICKÉHO JAZYKA

Jarmila Jamborová, Miroslav Neumann,
Zdenko Tarasovič, Lenka Sokolová

Didaktika anglického jazyka

Anglický jazyk sa v školách na Slovensku vyučuje naprieč všetkými vzdelávacími stupňami. S angličtinou sa mnohé deti stretávajú už od materskej školy (predprimárne vzdelávanie) a neraz pokračujú s jej výučbou až po univerzitu (terciárne vzdelávanie) či celoživotné vzdelávanie dospelých. Na učiteľov a učiteľky anglického jazyka tento široký záber vekových skupín a vývinových špecifik kladie vysoké nároky. Potrebujú sa naučiť nielen rešpektovať vývinové osobitosti jednotlivých cieľových skupín, ale aj poznať rôznorodé vyučovacie metódy, formy a prostriedky, aby dokázali reflektovať úroveň vývinu aj úroveň používania anglického jazyka učiacich sa a ciele ich jazykového vzdelávania. Prakticky vo všetkých vekových skupinách sa učelia a učiteľky môžu stretnúť s úplnými začiatocníkmi, no vyučovanie začiatocníkov na prvom stupni základnej školy a v kurze pre dospelých nie je rovnaké. Vyučovanie žiactva a študentstva s pokročilou úrovňou anglického jazyka so sebou zase prináša nároky na jazykové kompetencie vyučujúcich, na ich schopnosť reflektovať aktuálne potreby učiacich pri používaní jazyka a neraz aj požiadavku, vyučovať nielen cieľový jazyk, ale aj ďalší obsah, v cieľovom jazyku (napr. realie anglicky hovoriacich krajín apod.).

Úlohou didaktiky anglického jazyka vo vysokoškolskom učiteľskom vzdelávaní by malo byť pripraviť budúcich učiteľov a učiteľky na výzvy vyučovania pre rôznorodé publikum a naučiť ich kriticky zhodnotiť rôzne metódy a prístupy k vyučovaniu a učeniu sa cudzích jazykov. Naplneniu tohto cieľa môžu pomôcť aj ukážky vyučovania anglického jazyka pre rôzne cieľové skupiny. V rámci pedagogickej praxe sa študentstvo učiteľstva nedostane vždy na všetky typy škôl a k rôznym vekovým skupinám učiacich sa. V tejto publikácii sme sa zamerali na ukážky výučby pokročilej úrovne anglického jazyka na bilingválnych gymnáziách.

Vyučovanie anglického jazyka v bilingválnom programe so sebou prináša viaceré výzvy a špecifiká. Žiaci a žiačky 5-ročných bilingválnych programov na slovenských gymnáziách sú pripravovaní na záverečné skúšky z anglického jazyka na úrovni C1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Špecifik v didaktike predmetu, ako aj konkrétnych metódach a cieľoch, je niekoľko. V prvom rade úlohou učiteľa či učiteľky je motivovať žiactvo, aby vyšli zo svojej komfortnej zóny a posunuli sa o vyššiu úroveň napriek tomu, že ako používatelia či používateľky na úrovni B2 sú plne plynulo hovoriaci, porozumení a rozumejúci. V praxi to znamená používanie širokej škály synonym, frazeologizmov, vysokých gramatických štruktúr a pod., a to nielen pasívne (schopnosť bezproblémovo porozumieť), ale aj aktívne pri produkcii vlastných hovorených alebo písaných prejavov.

Jedným z ďalších špecifik je značne nižší počet a kvalita dostupných materiálov požadovanej úrovne, keďže väčšina zdrojov sa štandardne sústreďuje na vyučovanie nižších úrovní jazyka. Na hodinách sa obvykle pracuje s autentickými textami, odbornou literatúrou a nahrávkami, ktorých príprava je veľmi náročná. Vo všeobecnosti platí, že pri výučbe v bilingválnych programoch sa preberá viac do hĺbky nielen jazyk, ale aj realie anglofónnych krajín a anglofónna literatúra, ktoré je potrebné implementovať v rámci všetkých hodín anglického jazyka tak, aby žiaci a žiačky počas piatich rokov prijali angličtinu ako druhý vyučovací jazyk a boli plne schopní v ňom pracovať aj na odborných predmetoch.

Keďže je anglický jazyk veľmi populárny a rozšírený, očakáva sa, že žiaci a žiačky budú mať väčší záujem nielen o tematické zameranie (slovná zásoba), ale aj o spôsob, akým sa daný celok preberie. Na jednu stranu je to pre učiteľa či učiteľku výhoda, čo sa ukazuje v ich angažovanosti a zapálení, avšak nie všetci sú dostatočne ochotní či sebavedomí na to, aby svoje schopnosti ukázali verejne. Ďalej je tu čoraz

stúpajúca náročnosť toho, ako byť pripravený zaujímavo a inovatívne, aby sa žiactvo doslova nestihlo nudiť.

V spolupráci s vyučujúcimi, ktorí majú bohaté skúsenosti s vyučovaním anglického jazyka v bilingválnom gymnaziálnom štúdiu, sme vytvorili 10 krátkych ukážok a zadaní, ktoré ilustrujú rôzne oblasti rozvoja jazykových kompetencií a vyučovacích metód. Prvé dve ukážky sú venované vyučovaniu a precvičovaniu pokročilej gramatiky. V ďalších troch videoukážkach sa zameriavame na netypické predmety, a to dejepis v angličtine (tradičný stredoškolský predmet dejepis vyučovaný v anglickom jazyku) a hodinu z britských reálií. Pre dejepis v cudzom jazyku sa pochopiteľne ponúka otázka, do akej miery prekladať historické pramene, a ako veľmi dbať na novú slovnú zásobu pri konkrétnych témach a jej výslovnosť. V rámci britských reálií sa hodina zameriava na časť anglickej histórie, ktorá je známa aj širšej verejnosti (Henrich VIII.). Keďže tento premet pokrýva škálu tém od geografie, kultúry, histórie, zvykov, národnej identity po politický systém, literatúru a pod., nie je jednoduché sa naň pripravovať. Je potrebné pracovať s množstvom rôznorodých aktivít, aby sa žiaci a žiačky zapojili aj do tém, kde možno nemajú žiadne znalosti. V ostatných piatich ukážkach sa venujeme precvičovaniu slovnej zásoby, výslovnosti a počúvania s porozumením v bilingválnom štúdiu. Okrem použitých metód tieto ukážky ilustrujú aj to, ako žiaci a žiačky používajú cieľový anglický jazyk, a v neposlednom rade v ukážkach akcentujeme aj skutočnosť, že úroveň B2 a C1 dosahujú dospievajúci spravidla vo veku adolescencie, ktorá má ako vývinové obdobie, mnohé špecifiká, ktoré je potrebné vo výučbe zohľadniť.

Vyučovanie pokročilej gramatiky

Jarmila Jamborová a Lenka Sokolová

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah ukážky/Forma výučby
Anglický jazyk Modálne slovesá SHOULD a jeho pokročilé použitie	prvý ročník (bilingválne gymnázium) 00:08:45 prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Zopakujte si, aké poznáte postupy vyučovania gramatických javov. Aký je rozdiel medzi deduktívnym a induktívnym postupom? Aké sú výhody a nevýhody nasledujúceho postupu?

Počas sledovania videa:

Ktoré fázy vyššie uvedeného postupu boli použité v ukážke? Uvedte k jednotlivým fázam príklady.

Po sledovaní videa:

Čo si myslíte o používaní slovenského prekladu pri vyučovaní anglického jazyka?

Aké sú pre a proti používania slovenčiny vo výučbe cudzích jazykov?

Zohľadnite v odpovedi úroveň znalosti cieľového jazyka u žiakov a žiačok.

Precvičovanie pokročilej gramatiky

Jarmila Jamborová a Lenka Sokolová

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Anglický jazyk Modálne slovesá SHOULD a jeho pokročilé použitie	prvý ročník (bilingválne gymnázium) 00:05:00 prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Zopakujte si, aké poznáte postupy vyučovania gramatických javov. Aký je rozdiel medzi deduktívnym a induktívnym postupom? Aké sú výhody a nevýhody nasledujúceho postupu?

Počas sledovania videa:

Ktoré fázy vyššie uvedeného postupu boli použité v ukážke? Uvedte k jednotlivým fázam príklady.

Po sledovaní videa:

Navrhňte alternatívne zadanie k precvičovaniu tohto gramatického javu.

CLIL – slovná zásoba

Miroslav Neumann, a Lenka Sokolová

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Britské reálie Prehľad dejín Veľkej Británie Tudorovci a Henrich VIII.	druhý ročník (bilingválne gymnázium) 00:01:55 prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Viete, čo znamená skratka CLIL vo vyučovaní cudzích jazykov? Preštudujte si odporúčanú metódu k téme CLILu.

Počas sledovania videa:

Sústredte sa na slovnú zásobu prezentovanú v tejto ukážke.

Ako si učiteľ overuje jej porozumenie?

Po sledovaní videa:

V čom vidíte výhody a limity metódy CLIL?

Vedeli by ste si predstaviť vyučovať druhý predmet Vašej aprobácie (ak je to relevantné) v anglickom jazyku? Aké úskalía tu vnímate?

CLIL – skupinová práca

Miroslav Neumann a Lenka Sokolová

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Britské reálie Prehľad dejín Veľkej Británie Tudorovci a Henrich VIII.	druhý ročník (bilingválne gymnázium) 00:06:08 prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Viete, čo znamená skratka CLIL vo vyučovaní cudzích jazykov? Preštudujte si odporúčanú literatúru k téme CLILu.

Počas sledovania videa:

Čo sa v tejto ukážke žiaci a žiačky učia? Zaznamenajte si všetky oblasti vedomostí či zručností (jazykové, obsahové, prierezové), ktoré sú v tomto cvičení zastúpené. Ako učiteľ usmerňuje prácu dvojíc?

Po sledovaní videa:

Navrhňte alternatívne cvičenie pre prácu vo dvojici k téme vyučovacej hodiny, v ktorom by bol zastúpený súčasne obsah predmetu (dejepis) a rozvíjanie jazykových kompetencií v zmysle ŠVP?

CLIL – jazyk vs. obsah

Miroslav Neumann a Lenka Sokolová

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Britské reálie Prehľad dejín Veľkej Británie Tudorovci a Henrich VIII.	druhý ročník (bilingválne gymnázium) 00:10:22 prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Viete, čo znamená skratka CLIL vo vyučovaní cudzích jazykov? Preštudujte si odporúčanú literatúru k téme CLILu.

Počas sledovania videa:

Všímajte si, obsahové a jazykové aspekty tejto ukážky?

Na ktorú oblasť sa podľa Vášho názoru učiteľ sústredil viac? Na obsah alebo na jazyk?

Po sledovaní videa:

Na základe tejto ukážky navrhnete vlastné jazykové cvičenie zamerané na vybranú oblasť (gramatika, slovná zásoba, počúvanie s porozumením a pod.).

Domáca úloha

Zdenko Tarasovič a Lenka Sokolová

Predmet/Tematický celok/Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Anglický jazyk Putá, ktoré nás spájajú (učebnica Focus 5 – Kapitola I), gramatické časy, šport Perfektový a prítomný aspekt, športové idiomy, rozprávanie a komunikácia II.	druhý ročník (bilingválne gymnázium) 00:05:20 prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Zamyslite sa: Aký je Váš názor na domáce úlohy? A aká je ich rola vo vyučovaní cudzieho jazyka?

Počas sledovania videa:

Sledujte, ako učiteľ rieši situáciu, keď niekto nemá domácu úlohu.

Všímajte si, ako učiteľ riadi kontrolu domácich úloh, a akú rolu zohrávajú žiaci a žiačky.

Po sledovaní videa:

V čom vidíte silné stránky prístupu učiteľa v tejto ukážke?

Čo by ste urobili inak? Navrhnite vlastný spôsob kontroly domácej úlohy.

Komunikačné cvičenie

Zdenko Tarasovič a Lenka Sokolová

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Anglický jazyk Putá, ktoré nás spájajú Prvé dojmy	druhý ročník (bilingválne gymnázium) 00:15:40 prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

V tejto ukážke uvidíte výučbu anglického jazyka v skupine adolescentov. Spomeňte si, čo viete o tejto vekovej skupine. Čo je typické pre učenie sa cudzích jazykov v dospievaní? Ako interagujú dospievajúci na hodinách?

Počas sledovania videa:

Sledujte interakcie počas cvičenia. Všimajte si, ako učiteľ usmerňuje prácu skupiny.

Pokúste sa z ukážky prísť na to, čo je cieľom cvičenia.

Po sledovaní videa:

Ako by ste zhodnotili toto cvičenie s ohľadom na motiváciu žiactva?

A aký je Váš názor na toto cvičenie vo vzťahu k jazykovej anxiете (úzkosti pri učení sa cudzích jazykov)?

Opakovanie slovnej zásoby

Zdenko Tarasovič a Lenka Sokolová

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Anglický jazyk Putá, ktoré nás spájajú, gramatické časy, šport Perfektový a prítomný aspekt, športové idiómy, rozprávanie a komunikácia II.	druhý ročník (bilingválne gymnázium) 00:06:00 prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Aké rôzne techniky precvičovania a opakovania slovnej zásoby poznáte?

Ktoré považujete za efektívne a súčasne vhodné pre dospelých?

Počas sledovania videa:

Robte si poznámky a čo najpresnejšie popíšte postup opakovania slovnej zásoby, ktorý bol použitý v ukážke. Aké jazykové kompetencie (podľa ŠVP) sa tu rozvíjali?

Po sledovaní videa:

Navrhňte alternatívnu techniku precvičovania pokročilej slovnej zásoby pre túto cieľovú skupinu.

Precvičovanie výslovnosti

Zdenko Tarasovič a Lenka Sokolová

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Anglický jazyk Putá, ktoré nás spájajú, gramatické časy, šport Perfektový a prítomný aspekt, športové idiómy, rozprávanie a komunikácia II.	druhý ročník (bilingválne gymnázium) 00:02:36 prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Ako sa učíme správnu výslovnosť pri učení sa cudzích jazykov? Ktoré techniky precvičovania a upevňovania správnej výslovnosti považujete za efektívne a súčasne vhodné pre dospelých?

Počas sledovania videa:

Aký spôsob alebo spôsoby precvičovania výslovnosti používa učiteľ v ukážke?

Po sledovaní videa:

V čom vidíte výhody a nevýhody tejto techniky? Pracovali by ste s touto cieľovou skupinou rovnako, alebo by ste zvolili inú alternatívu? Akú a prečo?

Počúvanie s porozumením

Zdenko Tarasovič a Lenka Sokolová

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Anglický jazyk Putá, ktoré nás spájajú Prvé dojmy	druhý ročník (bilingválne gymnázium) 00:08:43 prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečo je počúvanie s porozumením dôležitou súčasťou vyučovania cudzieho jazyka?

Aké ciele môže plniť okrem rozvoja porozumenia?

Počas sledovania videa:

Počúvajte ukážku a navrhните niekoľko otázok na overenie porozumenia. Potom počúvajte ďalej a porovnajte svoje otázky s otázkami v ukážke.

Po sledovaní videa:

Navrhните, ako by ste pokračovali v práci s touto ukážkou.

Aké ďalšie jazykové (alebo prierezové) kompetencie by cvičenie mohlo rozvíjať?

Použitá a odporúčaná literatúra:

Erlam, R., Philp, J., & Feick, D. (2021). *Teaching Languages to Adolescent Learners: From Theory to Practice*. Cambridge University Press.

Kelly, K. (n. d.). *Ingredients for successful CLIL*. British Council. (available online: <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/planning-lessons-and-courses/articles/keith-kelly-ingredients>)

Lojová, G., & Sokolová, L. (2023). *Akí sú moji žiaci? Vývinová psychológia pre učiteľov cudzích jazykov*. Univerzita Komenského v Bratislave.

Mann, M., & Taylore-Knowles, S. (2008). *Destination C1 and C2*. Macmillan.

Murphy, R. (2012). *English Grammar in Use*. Cambridge University Press.

Scrivener, J. (2011). *Learning Teaching*. Macmillan.

Teaching History through English - a CLIL approach. University of Cambridge. (available online: <https://www.cambridgeenglish.org/images/168750-teaching-history-through-english-a-clil-approach.pdf>)

Ur, P. (2012). *A Course in English Language Teaching*. Cambridge University Press.

O autoroch a autorkách:

Mgr. Jarmila Jamborová je absolventkou Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, pôsobí ako učiteľka anglického jazyka na Gymnázium Jura Hronca v Bratislave. Vo svojej praxi sa špecializuje na vyučovanie anglickej gramatiky a reálie anglofónnych krajín.

PaedDr. Miroslav Neumann, PhD. je absolventom Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, pôsobí ako učiteľ anglického jazyka a dejepisu na Gymnázium Bílikova v Bratislave. Je nadšencom počítačových hier (zameranie dizertačnej práce), dejín vojenstva (zameranie rigorózneho práce), fantasy, sci-fi, organizátorom náučno-zábavných a tematických kvízov.

Mgr. Zdenko Tarasovič je absolventom Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, pôsobí ako učiteľ anglického jazyka na Gymnázium Jura Hronca v Bratislave.

doc. Mgr. Lenka Sokolová, PhD. pôsobí ako vysokoškolská učiteľka na Fakulte sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave, venuje sa pedagogickej a školskej psychológii, vrátane témy učenia sa a vyučovania cudzích jazykov.

Vypočujte si [rozhovor o vyučovaní anglického jazyka](#) s docentom Lackom, vedúcim Katedry anglistiky a amerikanistiky na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

DIDAKTIKA FYZIKY

Viera Haverlíková

Didaktika fyziky

Vyučovanie fyziky prešlo od začiatku storočia mnohými zmenami. Mení sa pohľad na jeho ciele – popri cieľoch súvisiacich s rozvojom fyzikálnych poznatkov sa kladie dôraz na ciele súvisiace s rozvojom metód vedeckej práce a so vzťahom spoločnosti k vede. Menia sa formy vyučovania fyziky – do popredia sa dostáva aktívna tvorba vlastných poznatkov opierajúca sa najmä o experimentálnu bádateľskú činnosť. Menia sa podmienky, v akých vyučovanie fyziky prebieha – časová dotácia, vybavenie (či vôbec existencia) fyzikálnych laboratórií a najnovšie, podľa nového, v súčasnosti experimentálne overovaného štátneho vzdelávacieho programu, aj možnosť vyučovať fyziku v treťom cykle základnej školy ako úplne, prípadne čiastočne integrovanú s ostatnými prírodovednými disciplínami, alebo ako samostatný predmet. Narastá množstvo poznatkov, menia sa spôsoby ich spracovania a sprístupňovania. Prioritou vzdelávania sa stáva nadobudnutie schopnosti zistiť, čo potrebujeme vedieť a schopnosti učiť sa. Vyučovanie fyziky je príležitosťou rozvíjať kritické myslenie žiakov a žiačok, ich kognitívne schopnosti, ale aj mäkké zručnosti pri práci v skupinách a v rôznych formách komunikácie. Aplikácie fyzikálnych poznatkov do rôznych kontextov umožňujú zaoberať sa environmentálnymi otázkami, udržateľnosťou a etickými otázkami vedy.

Cieľom vybraných videoukážok a k nim zadaných úloh je pomôcť študentom a študentkám učiteľstva fyziky zmeniť svoj pohľad na pedagogické situácie z pohľadu laického, či študentského, na pohľad učiteľský, profesijný. Zadané úlohy upriamujú pozornosť na vybrané špecifické situácie vo fyzikálnom vzdelávaní s dôrazom na empirického metódy poznávania a aktivizáciu učiacich sa.

Ciele fyzikálneho vzdelávania. Získavanie informácií a práca s nimi

Viera Haverlíková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Fyzika Mechanické vlnenie. Zvuk	2. ročník, gymnázium 0:03:07 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si v niektorej z učebníc didaktiky fyziky o cieľoch fyzikálneho vzdelávania, napr. Demkanin, P. (2018). *Didaktika fyziky pre študentov magisterského štúdia a učiteľov v praxi*. Univerzita Komenského v Bratislave, s. 20-30.

Prečítajte si, aké miesto má získavanie informácií a práca s informáciami medzi cieľmi fyzikálneho vzdelávania deklarovanými v Štátnom vzdelávacom programe.

Počas sledovania videa:

Pozrite si ukážku vyučovacej hodiny zameranej na utvrdzovanie a overovanie poznatkov.

Akým spôsobom mohli žiaci získať informáciu o rýchlosti zvuku vo vzduchu?

Po sledovaní videa:

Navrhňte aspoň 3 spôsoby, ako môžu žiaci získať informáciu o hodnote rýchlosti šírenia zvuku vo vzduchu. Každý z uvažovaných spôsobov charakterizujte z pohľadu zamýšľaných cieľov vyučovania.

spôsob 1 :	charakteristika spôsobu 1 :
spôsob 2 :	charakteristika spôsobu 2 :
spôsob 3 :	charakteristika spôsobu 3 :

Úloha učiteľa

Viera Haverlíková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Fyzika Elektrický prúd v kovoch Elektrická práca a výkon	2. ročník gymnázia 0:16:06 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si v niektorej z učebníc všeobecnej didaktiky alebo didaktiky fyziky o úlohách (funkciách) učiteľa vo vyučovaní, napr. Demkanin, P. (2018). *Didaktika fyziky pre študentov magisterského štúdia a učiteľov v praxi*. Univerzita Komenského v Bratislave, s. 31-41.

Počas sledovania videa:

1. Všímajte si činnosť učiteľa vo videoukážke. Vytvorte zoznam úloh (funkcií), ktoré učiteľ v ukážke zastával.

2. Všímajte si, ako učiteľ využíva tabuľu.

Po sledovaní videa:

1. Premyslite si, akými spôsobmi môže učiteľ žiakom sprostredkovať informácie.

2. Prehľadným spôsobom (napríklad vo forme tabuľky) spracujte silné a slabé stránky jednotlivých spôsobov sprostredkovania informácií žiakom.

Spôsob sprostredkovania informácií	Silné stránky	Slabé stránky

Plánovanie experimentu

Viera Haverlíková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Fyzika Elektrický prúd v kovoch/ Elektrická práca a výkon Elektrický prúd / Účinnosť varičov	2. ročník gymnázia 00:01:36 8. ročník ZŠ 00:08:40 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si v niektorej z učebníc didaktiky fyziky o formách a funkciách školských fyzikálnych experimentov a o plánovaní experimentov, napr. Demkanin, P. (2018). *Didaktika fyziky pre študentov magisterského štúdia a učiteľov v praxi*. Univerzita Komenského v Bratislave, s. 64-68, s. 72.

Poznámky:

Počas sledovania videa:

Charakterizujte ciele všeobecného plánu experimentu (ukážka 1) a operačného plánu experimentu (ukážka 2).

Ciele všeobecného plánu experimentu:

Ciele operačného plánu experimentu :

Po sledovaní videa:

K vybranej experimentálnej aktivite z učebnice fyziky navrhnete všeobecný plán a operačný plán experimentu.

Opis aktivity:

Všeobecný plán experimentu:

Operačný plán experimentu:

Experimentálna činnosť žiakov. Práca v skupinách

Viera Haverlíková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Fyzika	7. ročník ZŠ
Teplo / Energetická hodnota potravín	9. ročník ZŠ
Elektrický prúd / Účinnosť varičov	Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si v niektorej z učebníc didaktiky fyziky o úlohách žiakov pri empirickom poznávaní, pri bádateľskej činnosti žiakov, resp. pri žiackom skúmaní, napr. Demkanin, P. (2018). *Didaktika fyziky pre študentov magisterského štúdia a učiteľov v praxi*. Univerzita Komenského v Bratislave, s. 69-76.

Poznámky:

29

Počas sledovania videa:

1. Všimajte si, ako je v situáciách zachytených vo videoukážkach organizovaná práca žiakov v skupinách. Aké úlohy majú jednotliví členovia skupiny?

2. Kto určuje, úlohy jednotlivých žiakov?

3. Sú všetci žiaci v skupine aktívni?

áno	nie

4. Je práca rozdelená medzi jednotlivých členov skupiny rovnomerne?

áno	nie

Po sledovaní videa:

K vybranej experimentálnej aktivite z učebnice fyziky navrhnete spôsob rozdelenia žiakov do skupín a spôsob rozdelenia úloh medzi jednotlivých žiakov v skupine.

Počítačom podporované meranie fyzikálnych veličín

Viera Haverlíková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Fyzika Teplo Výmena tepla medzi kovom a vodou	7. ročník ZŠ 0:04:09 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si v niektorej z učebníc didaktiky fyziky o empirickým metódach poznávania, napr. Demkanin, P. (2018). *Didaktika fyziky pre študentov magisterského štúdia a učiteľov v praxi*. Univerzita Komenského v Bratislave, s. 52-63.

Prečítajte si o počítačom podporovanom meraní teploty, napr. Demkanin, P. a kol. (2006). *Počítačom podporované prírodovedné laboratórium*. Knížničné a edičné centrum FMFI UK, s. 67-69.

Počas sledovania videa:

Aké ciele fyzikálneho vyučovania súvisiace s metódami prírodných vied a súvisiace s fyzikálnymi poznatkami sú u žiakov vo videoukážke napĺňané?

Po sledovaní videa:

Aké ciele fyzikálneho vyučovania súvisiace s metódami prírodných vied a súvisiace s fyzikálnymi poznatkami by mohli byť u žiakov napĺňané, keby bolo na meranie využité počítačom podporované meranie teploty?

Fyzikálne úlohy, výzvy na činnosť

Viera Haverlíková

Predmet/Tematický celok/Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Fyzika Mechanické vlnenie Zvuk	2. ročník, gymnázium 0:11:02 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si v niektorej z učebníc didaktiky fyziky o fyzikálnych úlohách, formulácii zadání úloh a otázok, napr. Demkanin, P. (2018). *Didaktika fyziky pre študentov magisterského štúdia a učiteľov v praxi*. Bratislava : Univerzita Komenského v Bratislave, s. 135-145.

Poznámky:

Počas sledovania videa:

Všímajte si formulácie otázok a zadání úloh, ktoré kladie učiteľ žiakom. Ktoré kognitívne procesy sú u žiakov rozvíjané?

Po sledovaní videa:

Sformulujte zadania úloh a otázky vzťahujúce sa k téme Zvuk, ktoré budú od žiakov vyžadovať uplatnenie rôznych kognitívnych funkcií.

Zisťovanie žiackych predstáv

Viera Haverlíková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Fyzika	7. ročník ZŠ
Teplo. Výmena tepla medzi kovom a vodou	2. ročník gymnázia
Teplo. Tepelná výmena	2. ročník SZŠ
Elektromagnetické žiarenie. RTG žiarenie	Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si o možnostiach zisťovania žiackych predstáv súvisiacich s fyzikálnymi javmi. Napr. z učebníc Haverlíková, V. (2013). *Alternatívne predstavy žiakov vo fyzikálnom poznávaní. Didaktika fyziky pre študentov magisterského štúdia a učiteľov v praxi*. Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK, s. 20-43. [Dostupné online](#), alebo Mandíková, D. & Trna, J. (2011). Žákovské prekoncepce ve výuce fyziky. Paido, s. 29-47. [Dostupné online](#).

Počas sledovania videa:

Identifikujte v ukázkach úlohy, resp. otázky, ktorými učitelia zisťujú žiacke predstavy. Vypíšte si ich.

Ukážka 1:
Ukážka 2:
Ukážka 3:

Po sledovaní videa:

K vybranej téme školskej fyziky navrhните úlohu, resp. otázky, pomocou ktorých odhalíte vstupné fyzikálne predstavy žiakov.

Modely vo vyučovaní fyziky

Viera Haverlíková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Fyzika Elektromagnetické žiarenie, RTG žiarenie	2. ročník stredná zdravotnícka škola, odbor zubný laborant 0:21:25 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si v niektorej z učebníc didaktiky fyziky o modeloch a modelovaní vo vyučovaní. napr. Janovič J., Koubek, V., & Pecen, I. (1999). *Vybrané kapitoly z didaktiky fyziky*. Univerzita Komenského v Bratislave, s. 25-52.

1. Skonstruujte pojmovú mapu s ústrednou otázkou: Aké funkcie môže mať používanie modelov vo vyučovaní fyziky?

2. Navrhните kritériá triedenia modelov používaných vo vyučovaní fyziky. Na základe vami navrhnutých kritérií spracujte stručný prehľad klasifikácie modelov používaných vo vyučovaní fyziky.

Počas sledovania videa:

Aké modely boli použité pri sprístupňovaní nových poznatkov o röntgenovom žiarení a röntgenovom zobrazovaní?

Po sledovaní videa:

1. Zarad'te modely použité vo videoukážke do tried (kategórií) podľa kritérií, ktoré ste si stanovili v rámci prípravy.

2. Navrhnite aspoň jeden ďalší model, ktorý by bolo možné využiť pri sprístupňovaní poznatkov o röntgenovom žiarení na úrovni vyššieho sekundárneho vzdelávania, opíšte ho, uveďte, akú funkciu by mohlo mať jeho zaradenie do vyučovania.

Fyzika ako súčasť stredného odborného vzdelávania

Viera Haverlíková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Fyzika Elektromagnetické žiarenie, RTG žiarenie	2. ročník stredná zdravotnícka škola, odbor zubný laborant 0:05:25 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Preštudujte si dokumenty, ktoré definujú výkonový a obsahový štandard vyučovania fyziky pre stredné odborné vzdelávanie a pre úplné stredné odborné vzdelávanie (www.siov.sk).

O špecifikách vyučovania fyziky na stredných zdravotníckych školách si môžete prečítať napr. v Jakubičková, J. (2022). *Aplikácie biológie človeka vo fyzikálnom vzdelávaní*. Dizertačná práca. FMFI UK, s. 43-47. [Dostupné online](#).

Poznámky:

Počas sledovania videa:

Akým spôsobom vyučujúca vo videoukážke prepája vyučovanie fyziky s odborným vzdelávaním žiakov?

Po sledovaní videa:

Vypracujte rámcový plán jednej vyučovacej hodiny z tematického celku *Energia okolo nás* určenej žiakom zvoleného študijného odboru, ktorého absolvovaním žiak získa úplné stredné odborné vzdelanie.

Prostredie pre učenie

Viera Haverlíková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Fyzika	ZŠ, gymnázium 0:21:25 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

V niektorej z učebníc všeobecnej didaktiky alebo didaktiky fyziky si preštudujte, čím je tvorené prostredie pre učenie. Vyhľadajte si informácie o súčasných pohľadoch na problematiku prostredia pre učenie v odborných elektronických zdrojoch, napr. [Attewell, J. \(2019\) Building learning labs and innovative learning spaces, Brusel : European Schoolnet, 32 s.](#)

Poznámky:

Počas sledovania videa:

Všímajte si fyzickú stránku prostredia pre učenie v jednotlivých ukážkach. Pre každé zo zachytených prostredí uveďte silné a slabé stránky konkrétneho priestorového riešenia.

Ukážka 1:		Ukážka 2:	
silné stránky	slabé stránky	silné stránky	slabé stránky

Po sledovaní videa:

Navrhňte priestorové usporiadanie vašej vysnívanej fyzikálnej učebne. Zdôvodnite usporiadanie jednotlivých prvkov.

Použitá a odporúčaná literatúra:

Attewell, J. (2019). *Building learning labs and innovative learning spaces*. European Schoolnet.

Demkanin, P. (2018). *Didaktika fyziky pre študentov magisterského štúdia a učiteľov v praxi*. Univerzita Komenského v Bratislave.

Demkanin, P. a kol. (2006). *Počítačom podporované prírodovedné laboratórium*. Knižničné a edičné centrum FMFI UK.

Haverlíková, V. (2013). *Alternatívne predstavy žiakov vo fyzikálnom poznávaní. Didaktika fyziky pre študentov magisterského štúdia a učiteľov v praxi*. Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK. [Dostupné online.](#)

Jakubičková, J. (2022). *Aplikácie biológie človeka vo fyzikálnom vzdelávaní*. Dizertačná práca. FMFI UK. [Dostupné online.](#)

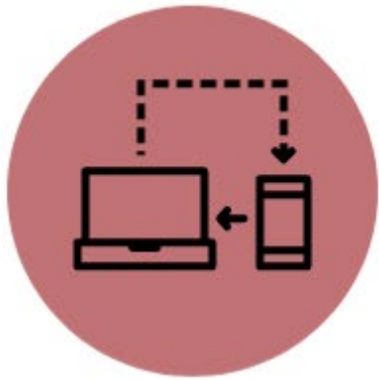
Janovič J., Koubek, V., & Pecen, I. (1999). *Vybrané kapitoly z didaktiky fyziky*. Univerzita Komenského v Bratislave.

Mandíková, D., & Trna, J. (2011). *Žákovské prekonceptce ve výuce fyziky*. Paido. [Dostupné online.](#)

O autorke:

Doc. RNDr. Viera Haverlíková, PhD. je absolventkou Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave. Má skúsenosť s vyučovaním fyziky na gymnáziu aj v príprave budúcich lekárov. Zaujíma sa najmä o diagnostiku a rozvoj žiackych predstáv a vývoj netradičných foriem vzdelávania.

Vypočujte si [rozhovor o vyučovaní fyziky](#) s docentkou Klárou Velmovskou, ktorá pôsobí na Katedre didaktiky matematiky, fyziky a informatiky Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave.

DIDAKTIKA INFORMATIKY

Ľudmila Jašková, Karolína Miková

Didaktika informatiky

Obsahová náplň predmetu informatika sa mení snáď najdynamickejšie zo všetkých predmetov. Je to spôsobené jednak neustálym rýchlym vývojom digitálnych technológií, ako aj ich postupným prenikaním do všetkých oblastí života. Výučba informatiky bez použitia digitálnych technológií je dnes už nepredstaviteľná. Digitálne technológie vedia pôsobiť ako silný motivačný prvok, ale aj ako zdroj problémov, ak nefungujú správne, alebo sa nepoužívajú potrebným spôsobom. Učitelia informatiky sa preto musia neustále vzdelávať a aktualizovať vzdelávací obsah svojho predmetu. Keďže učebnice informatiky rýchlo zastarávajú, učiteľ by mal byť tvorivý a nápaditý a mal by vedieť pre žiakov vytvoriť motivujúce a primerané úlohy a tiež im poskytnúť kvalitný študijný materiál.

Napriek prevládajúcemu názoru v populácii, že informatika je prevažne o rozvoji počítačových zručností a práci s aplikáciami, cieľom informatiky je predovšetkým rozvoj logického a algoritmického myslenia a programátorských zručností. S tým súvisí práca s dátami, ktoré sú uložené v rôznych štruktúrach. V tejto publikácii uvádzame tri ukážky výučby programovania. Vystupujú v nich skúsení učitelia, ktorí zvolili motivačne príťažlivé a veku primerané úlohy a nechávajú žiakov, aby sa učili konštruktivistickým spôsobom samostatnou tvorbou programov. Povolená je pritom diskusia s učiteľom a spolužiakmi. Učiteľ však pri diskusii väčšinou nepodáva inštrukcie, ale kladie otázky, ktorými núti žiaka rozmyšľať a objavovať riešenie. Dôležité je aj poučenie z vlastných omylov a možnosť pochopiť, prečo program nepracuje správne a tiež dokázať chybu odstrániť. Takýmto spôsobom dokáže vyučovať iba učiteľ, ktorý pozná ako prebieha poznávací proces pri výučbe programovania, vie zvoliť vhodné úlohy a organizačné formy, vie pracovať s chybou a klást vhodné otázky, dokáže byť trpezlivý a nechá žiakov pracovať vlastným tempom.

O obsahovej náplni predmetu informatika sa vedú dlhoročné diskusie aj s učiteľmi iných predmetov. Tí síce digitálne technológie chcú používať na svojich hodinách, od učiteľov informatiky ale požadujú, aby práve oni u žiakov budovali potrebné digitálne zručnosti, ako je práca s textovým, grafickým a tabuľkovým editorom, s webovým prehliadačom, e-mailom a iným softvérom. Hoci v modernom vzdelávaní sa digitálna gramotnosť buduje a rozvíjala naprieč všetkými predmetmi, v tejto publikácii uvádzame aj dve ukážky výučby tém zameraných na prácu s textovým a grafickým editorom. Učitelia zvolili témy zamerané na tvorbu zmysluplných produktov a rozvoj zručností, ktoré žiaci v budúcnosti budú môcť využiť v rôznych profesiách. Aj pri týchto témach používajú konštruktivistický prístup, čím študentov umožnili učiť sa vlastnou tvorivou činnosťou.

Veríme, že prezentované ukážky hodín, budú pre študentov učiteľstva informatiky cennou inšpiráciou pre ich budúce povolanie.

Využitie zoznamu pri návrhu vlastného interpretera príkazov pre korytnačiu grafiku

Ludmila Jašková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Informatika Algoritmické riešenie problémov Využitie zoznamu pri návrhu vlastného interpretera príkazov pre korytnačiu grafiku	Sexta, 6. ročník osemročné gymnázium 0:43:42 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

1. Diskutujte v skupine ako prebieha poznávací proces pri výučbe programovania.
2. Charakterizujte jednotlivé fázy poznávacieho procesu.

3. Diskutujte v skupine o jednotlivých úrovniach vzdelávacích cieľov Bloomovej taxonómie. Pre každú úroveň uveďte príklad vzdelávacích cieľov z programovania.

Počas sledovania videa:

4. Aký problém žiaci riešia?

5. Do ktorej fázy poznávacieho procesu by ste úlohu zaradili? Zdôvodnite svoje tvrdenie.

6. Na ktorú úroveň Bloomovej taxonómie by ste úlohu zaradili? Zdôvodnite svoje tvrdenie.

7. Všímajte si momenty, ktoré mali na žiakov pôsobiť motivačne. Popíšte ich.

8. Ako učiteľ reagoval na otázky žiakov?

9. Ako učiteľ reagoval na chyby, ktorých sa žiaci dopúšťali?

10. Ako učiteľ dával žiakom spätnú väzbu?

11. Ako učiteľ kontroloval, či žiaci porozumeli, čo majú robiť?

Po sledovaní videa:

12. Stručne opíšte priebeh hodiny. Charakterizujte jednotlivé časti hodiny.

13. Aké programátorské koncepty museli žiaci ovládať, aby dokázali úspešne úlohu vyriešiť?

14. Uplatňoval učiteľ individuálny prístup k žiakom?

15. Ako by ste navrhovali hodnotiť prácu žiakov?

16. Čo by ste na sledovanej hodine najviac ocenili?

17. Ak by ste boli na mieste učiteľa Vy, čo by ste urobili inak?

Využitie N-uholníkov, textu a predchádzajúcich skúseností s kreslením ikon pri skupinovej práci na mapke

Ludmila Jašková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Informatika Vektorová grafika Využitie N-uholníkov, textu a predchádzajúcich skúseností s kreslením ikon pri skupinovej práci na mapke	2. ročník, gymnázium 0:42:33 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Pozrite si [aktuálny Štátny vzdelávací program](#) pre predmet informatika.

Počas sledovania videa:

1. Aký problém žiaci riešili?

2. Aký softvér žiaci používali?

3. Aké nástroje grafického editora žiaci používali?

4. V čom sa prejavoval individuálny prístup učiteľa ku žiakom?

5. Aké vedomosti a zručnosti si žiaci rozvíjali (podľa aktuálneho ŠVP)?

6. Ako učiteľ zabezpečil, aby každý žiak vedel, čo má robiť?

7. Žiaci pracovali vo dvojiciach. Mali prácu vo dvojiciach rozdelenú tak, aby sa na výsledku každý podieľal rovnakým dielom? Navrhli by ste inú deľbu práce?

Po sledovaní videa:

1. Stručne popíšte priebeh hodiny. Charakterizujte jednotlivé časti hodiny.

2. Aké zručnosti museli žiaci ovládať, aby dokázali úspešne úlohu vyriešiť?

3. Podľa akých kritérií by ste hodnotili prácu žiakov?

4. Čo sa Vám na prezentovanej hodine najviac páčilo?

5. Čo by ste Vy na mieste učiteľa urobili inak?

Hromadná korešpondencia

Ludmila Jašková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Informatika Reprezentácie a nástroje Hromadná korešpondencia	1. ročník, gymnázium 0:46:20 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Pozrite si [aktuálny Štátny vzdelávací program](#) pre predmet informatika.

Počas sledovania videa:

1. Čo robilo žiakom najväčšie problémy?

2. Boli úlohy dostatočne motivujúce? Aké zadanie by podľa Vás motivovalo žiakov viac?

3. Aký softvér žiaci používali?

4. Aké nástroje textového editora žiaci používali?

5. Aké dátové súbory mal učiteľ pripravené?

6. Rozumeli žiaci otázkam, ktoré učiteľ kládol počas hodiny? Ako žiaci reagovali na otázky vyučujúcej?

7. Podporovala vyučujúca bádatelský prístup žiakov? Nechala ich objavovať novú funkcionality softvéru?

8. Ako vyučujúca reagovala na chyby žiakov?

9. Ako vyučujúca hodnotila prácu žiakov?

10. Prebehla na konci hodiny záverečná diskusia?

Po sledovaní videa:

1. Aké vedomosti a zručnosti žiaci počas hodiny nadobudli a rozvíjali si? Ktoré z nich boli nad rámec ŠVP?

2. Čo by ste najviac ocenili na prezentovanej hodine?

3. Čo by ste na mieste vyučujúcej urobili inak?

Algoritmické riešenie problémov - vetvenie

Ľudmila Jašková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Informatika Algoritmické riešenie problémov Vetvenie	1. ročník, gymnázium 0:42:59 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

1. Diskutujte v skupine ako prebieha poznávací proces pri výučbe programovania.

2. Charakterizujte jednotlivé fázy poznávacieho procesu.

3. Diskutujte v skupine o jednotlivých úrovniach vzdelávacích cieľov Bloomovej taxonómie. Pre každú úroveň uveďte príklad vzdelávacích cieľov z programovania.

53

Počas sledovania videa:

1. Aké úlohy žiaci riešia?

2. Boli úlohy vhodne zvolené? Vedia žiaci, čo majú robiť? Zdôvodnite svoje tvrdenie.

3. Do ktorej fázy poznávacieho procesu by ste úlohy zaradili? Zdôvodnite svoje tvrdenie.

4. Na ktorú úroveň Bloomovej taxonómie by ste úlohy zaradili? Zdôvodnite svoje tvrdenie.

5. Všímajte si momenty, ktoré majú na žiakov pôsobiť motivačne. Opíšte ich.

6. Aký nástroj učiteľ používa na prezentovanie žiackych riešení? Poznáte iný nástroj s podobnou funkcionalitou?

7. Ako učiteľ reaguje na chyby, ktorých sa žiaci dopúšťajú?

8. Ako učiteľ komentuje riešenia žiakov?

9. Čo si myslíte o štruktúre kódu, ktorú učiteľ navrhol v závere hodiny?

Po sledovaní videa:

1. Stručne popíšte priebeh hodiny. Charakterizujte jednotlivé časti hodiny.

2. Aké programátorské koncepty museli žiaci ovládať, aby dokázali úspešne úlohu vyriešiť?

3. Uplatňoval učiteľ individuálny prístup ku žiakom?

4. Ako by ste navrhovali hodnotiť prácu žiakov?

5. Čo by ste na sledovanej hodine najviac ocenili?

6. Ak by ste boli na mieste učiteľa Vy, čo by ste urobili inak?

Organizačné formy

Karolína Miková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Informatika Micro:bit Rozšírená sada	2. ročník, Stredná odborná škola 0:20:15 – 0:25:10 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Počas hodiny učiteľ vyberá podľa potreby rôzne organizačné formy výučby. Zopakujte si, aké organizačné formy poznáme, napr. v *Obecná didaktika* (od L. Zormanovej).

Počas sledovania videa:

Sledujte organizácia vyučovania v triede. Zamerajte sa na rolu učiteľa, a na usporiadanie študentov v triede. Pomocné otázky: Kto kde sedeli? Kto rozprával? Kto s kým pracoval?

Poznámky:

Po sledovaní videa:

1. Vymenujte, aké všetky organizačné formy ste identifikovali vo videoukážke.

2. Uvedte pre každú z identifikovaných organizačných foriem výhody a nevýhody, ktoré ste v tejto ukážke spozorovali.

Použitá a odporúčaná literatúra:

Zormanová, L. (2014). *Obecná didaktika*. Grada.

O autorkách:

doc. RNDr. Ľudmila Jašková, PhD. pôsobí ako vysokoškolská učiteľka na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave, okrem výučby programovania sa venuje didaktike programovania pre stredné školy, vedie didaktický seminár z informatiky, v minulosti externe vyučovala informatiku na základných školách a na gymnáziách.

Mgr. Karolína Miková, PhD. pôsobí ako vysokoškolská učiteľka na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave, ktorej je aj absolventkou. Venuje sa primárne edukačnej robotike v kontexte vyučovania informatiky, pedagogickému výskumu a didaktickej príprave učiteľov.

Vypočujte si [rozhovor o vyučovaní informatiky](#) s profesorom Ivanom Kalašom, vedúcim Katedry didaktiky matematiky, fyziky a informatiky na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave.

DIDAKTIKA MATEMATIKY

Martin Dovičák

Didaktika matematiky

Výučba matematiky je neoddeliteľnou súčasťou vzdelávacieho systému na Slovensku, prezentujúca sa v rôznych podobách a úrovniach na všetkých stupňoch štúdia. Matematika by nemala byť o memorovaní vzorčiek, ale mala by byť základným nástrojom pre kritické myslenie, riešenie problémov a pochopenie sveta okolo nás.

S matematikou sa žiaci a žiačky stretávajú od samých začiatkov svojho vzdelávania, a to nielen ako so súčasťou povinnej školskej výučby, ale aj ako s prostriedkom rozvoja logického uvažovania a analytických schopností. Tento predmet je kľúčovým prvkom v príprave študentov a študentiek na akademický rozvoj a profesionálnu kariéru, pretože poskytuje dôležité nástroje na pochopenie a riešenie komplexných problémov v rôznych odvetviach.

Učitelia a učiteľky matematiky sa stretávajú s rôznorodosťou žiakov a žiačok a ich individuálnymi potrebami: od začiatočného štúdia na základných školách až po pokročilé štúdium matematiky na univerzitách, proces vyučovania matematiky si vyžaduje flexibilitu, porozumenie jednotlivých potrieb učiacich sa a schopnosť prispôbiť sa rôznym vývinovým štádiám dieťaťa.

Pre budúcich učiteľov a učiteľky matematiky je dôležité, aby sa naučili nielen samotný obsah predmetu, ale aj rôzne metódy vyučovania matematiky. Dominantnou metódou v tejto publikácii je Hejného metóda. Príprava budúcich učiteľov a učiteľiek by mala zahŕňať ukážky vyučovania pre rôzne vekové skupiny a úrovne. Preto sme sa v tejto publikácii zamerali na konkrétne ukážky z výučby, kde sme vybrali 10 ukážok a zadaní, ktoré ponúkajú priestor na rozvoj učiteľských kompetencií vo vyučovaní matematiky. Tieto úlohy môžu poskytnúť študentom a študentkám učiteľstva cenný náhľad a nástroje na vedenie vyučovacieho procesu.

Primeraná výzva?

Martin Dovičák

Predmet/Tematický celok/Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Matematika Premena jednotiek obsahu	6. ročník ZŠ 3:25 Dištančná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si odporúčanú literatúru:

Hejný, M., Novotná, J., & Stehlíková, N. (2004). *Dvacet pět kapitol z didaktiky matematiky*. Univerzita Karlova. [Dostupné online](#).

Hejný, M. a kol. (1989). *Teória vyučovania matematiky 2*. SPN.

H-MAT, o.p.s a kol. (2015). *Matika, která baví*. H-MAT. [Dostupné online](#).

Počas sledovania videa:

Aké nástroje použil učiteľ na overenie žiakovho pochopenia úlohy?

Po sledovaní videa:

Ako by ste mohli počas dištančnej výučby povzbudiť žiakov k spolupráci a ako by ste zabezpečili, aby sa všetci žiaci cítili zapojení?

Vlastný poznatok

Martin Dovičák

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Matematika Obsah obdĺžnika a štvorca	6. ročník, ZŠ 0:07:45 Dištančná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si odporúčanú literatúru.

Hejný, M., Novotná, J., & Stehlíková, N. (2004). *Dvacet pět kapitol z didaktiky matematiky*. Univerzita Karlova. [Dostupné online](#).

Hejný, M. a kol. (1989). *Teória vyučovania matematiky 2*. SPN.

H-MAT, o.p.s a kol. (2015). *Matika, ktorá baví*. H-MAT. [Dostupné online](#).

Počas sledovania videa:

Kolko času mali žiaci na samostatné riešenie úlohy alebo riešenie v diskusii s inými žiakmi?

Po sledovaní videa:

Aké iné metódy by ste použili pri riešení úloh na podporu vlastného úspechu z riešenia úlohy?

Prečo mám chybu?

Martin Dovičák

Predmet/Tematický celok/Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Matematika Konštrukcia trojuholníka podľa vety SUS	6. ročník, ZŠ 00:01:10 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si odporúčanú literatúru.

Hejný, M., Novotná, J., & Stehlíková, N. (2004). *Dvacet pět kapitol z didaktiky matematiky*. Univerzita Karlova. [Dostupné online](#).

Hejný, M. a kol. (1989). *Teória vyučovania matematiky 2*. SPN.

H-MAT, o.p.s a kol. (2015). *Matika, která bavi*. H-MAT. [Dostupné online](#).

Počas sledovania videa:

Snaží sa učiteľ pochopiť príčinu chyby žiaka? Mal žiak priestor pracovať so svojou chybou?

Po sledovaní videa:

Ako by ste postupovali, ak žiak urobí chybu pri konštrukcii trojuholníka podľa vety SUS?

Samostatné uvažovanie detí

Martin Dovičák

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Matematika Konštrukcia trojuholníka podľa vety SUS	6. ročník, ZŠ 00:01:08 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si odporúčanú literatúru.

Hejný, M., Novotná, J., & Stehlíková, N. (2004). *Dvacet pět kapitol z didaktiky matematiky*. Univerzita Karlova. [Dostupné online](#).

Hejný, M. a kol. (1989). *Teória vyučovania matematiky 2*. SPN.

H-MAT, o.p.s a kol. (2015). *Matika, ktorá baví*. H-MAT. [Dostupné online](#).

Počas sledovania videa:

Akú rolu má učiteľ?

Ako vstupuje do procesu myslenia žiaka?

Po sledovaní videa:

Aký postup by ste použili na podporu samostatného uvažovania všetkých žiakov?

Má učiteľ opraviť žiakovi hneď chybu?

Martin Dovičák

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Matematika Opakovanie násobenia a delenia	piaty (základná škola) 00:00:45 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si odporúčanú literatúru.

Hejný, M., Novotná, J., & Stehlíková, N. (2004). *Dvacet pět kapitol z didaktiky matematiky*. Univerzita Karlova. [Dostupné online](#).

Hejný, M. a kol. (1989). *Teória vyučovania matematiky 2*. SPN.

H-MAT, o.p.s a kol. (2015). *Matika, ktorá baví*. H-MAT. [Dostupné online](#).

Počas sledovania videa:

Snaží sa učiteľ pochopiť príčinu chyby žiaka?

Po sledovaní videa:

Ako by ste postupovali, ak žiak urobí chybu na matematike pred tabuľou?

Skupinový rozlet: Kde patím?

Martin Dovičák

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Matematika Pravdepodobnosť	8. ročník, ZŠ 00:05:00 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si odporúčanú literatúru.

Hejný, M., Novotná, J., & Stehlíková, N. (2004). *Dvacet pět kapitol z didaktiky matematiky*. Univerzita Karlova. [Dostupné online](#).

Hejný, M. a kol. (1989). *Teória vyučovania matematiky 2*. SPN.

H-MAT, o.p.s a kol. (2015). *Matika, ktorá baví*. H-MAT. [Dostupné online](#).

Počas sledovania videa:

Sledujte interakciu a angažovanosť žiakov.

Po sledovaní videa:

Aké iné aktivity by ste použili v úvodnej časti hodiny na podporu aktívneho zapojenia všetkých žiakov do učebného procesu.

Vyhrávajte s matematikou!

Martin Dovičák

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Matematika Pravdepodobnosť	8. ročník, ZŠ 00:17:30 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si odporúčanú literatúru.

Hejný, M., Novotná, J., & Stehlíková, N. (2004). *Dvacet pět kapitol z didaktiky matematiky*. Univerzita Karlova. [Dostupné online](#).

Hejný, M. a kol. (1989). *Teória vyučovania matematiky 2*. SPN.

H-MAT, o.p.s a kol. (2015). *Matika, ktorá baví*. H-MAT. [Dostupné online](#).

Počas sledovania videa:

Akú rolu má učiteľ?

Ako vstupuje do procesu práce v skupinách?

Po sledovaní videa:

Aké iné aktivity by ste použili v hlavnej časti hodiny na podporu aktívneho zapojenia všetkých žiakov do učebného procesu.

Vyhrali sme s matematikou?

Martin Dovičák

Predmet/Tematický celok/Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Matematika Pravdepodobnosť	8. ročník ZŠ 00:02:00 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si odporúčanú literatúru.

Hejný, M., Novotná, J., & Stehliková, N. (2004). *Dvacet pět kapitol z didaktiky matematiky*. Univerzita Karlova. [Dostupné online](#).

Hejný, M. a kol. (1989). *Teória vyučovania matematiky 2*. SPN.

H-MAT, o.p.s a kol. (2015). *Matika, ktorá baví*. H-MAT. [Dostupné online](#).

Počas sledovania videa:

Akú rolu má učiteľ?

Ako vstupuje do procesu práce v skupinách?

Po sledovaní videa:

Aké iné aktivity by ste použili v záverečnej časti hodiny na podporu aktívneho zapojenia všetkých žiakov do učebného procesu.

Nájdí vzorec!

Martin Dovičák

Predmet/Tematický celok/Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Matematika Výpočet povrchu a objemu hranola	Tercia, 3. ročník osemročného gymnázium 00:02:39 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si odporúčanú literatúru.

Hejný, M., Novotná, J., & Stehlíková, N. (2004). *Dvacet pět kapitol z didaktiky matematiky*. Univerzita Karlova. [Dostupné online](#).

Hejný, M. a kol. (1989). *Teória vyučovania matematiky 2*. SPN.

H-MAT, o.p.s a kol. (2015). *Matika, ktorá baví*. H-MAT. [Dostupné online](#).

Počas sledovania videa:

Akú rolu má učiteľ?

Ako vstupuje do procesu myslenia žiaka?

Po sledovaní videa:

Ako by ste postupovali, ak zistíte, že žiaci urobili chybu pri objave vzorca?

Čo je hranol?

Martin Dovičák

Predmet/Tematický celok/Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Matematika Výpočet povrchu a objemu hranola	Tercia, 3. ročník, osemročné gymnázium 00:02:42 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si odporúčanú literatúru.

Hejný, M., Novotná, J., & Stehliková, N. (2004). *Dvacet pět kapitol z didaktiky matematiky*. Univerzita Karlova. [Dostupné online](#).

Hejný, M. a kol. (1989). *Teória vyučovania matematiky 2*. SPN.

H-MAT, o.p.s a kol. (2015). *Matika, ktorá baví*. H-MAT. [Dostupné online](#).

Počas sledovania videa:

Akú rolu má učiteľ?

Ako vstupuje do procesu myslenia žiaka?

Po sledovaní videa:

Aké otázky by ste kládli žiakom pri tejto téme?

Použitá a odporúčaná literatúra:

Hejný, M., Novotná, J., & Stehlíková, N. (2004). *Dvacet pět kapitol z didaktiky matematiky*. Univerzita Karlova. Dostupné online:

<https://mdisk.pedf.cuni.cz/SUMA/MaterialyKeStazeni/PublikaceKnihy/25KapitolZDM.pdf>

Hejný, M. a kol. (1989). *Teória vyučovania matematiky 2*. SPN.

H-MAT, o.p.s a kol. (2015). *Matika, která baví*. H-MAT. Dostupné online: <https://www.h-mat.cz/sites/default/files/kestazeni/hejnyMatematikaKteraBavi.pdf>

O autorovi:

Mgr. Martin Dovičák, PhD. študoval na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky odbor učiteľstvo matematiky a telesnej výchovy. V súčasnosti pôsobí ako odborný asistent vysokej školy na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky UK, kde je členom Katedry telesnej výchovy a športu. Jeho pedagogická a vedecko-výskumná práca sa zameriava na oblasti akými sú didaktika matematiky a telesná výchova. Svojou publikačnou činnosťou, zahŕňajúcou viacero článkov a prác, prispieva k pochopeniu rôznych aspektov didaktiky matematiky a telesnej výchovy. Jeho práca sa takisto dotýka nových športov na Slovensku i využitia moderných technológií v telesnej výchove a matematike.

Vypočujte si [rozhovor o vyučovaní matematiky](#) s doktorkou Monikou Dillingerovou, ktorá pôsobí na Katedre didaktiky matematiky, fyziky a informatiky, Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave.

DIDAKTIKA SLOVENSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY

Katarína Muziková, Miloslav Vojtech

Didaktika slovenského jazyka a literatúry

Slovenský jazyk a literatúra (na školách s vyučovacím jazykom národnostným menšín slovenský jazyk a slovenská literatúra) sa v školách na Slovensku vyučuje vo všetkých vzdelávacích stupňoch. Špecifikom predmetu je to, že je úzko previazaný s národným jazykom a jeho kultúrou. Vyučovanie slovenčiny ako materinského jazyka je špecifické tiež v tom, že ide o objavovanie a upevňovanie poznatkov o jazyku a jeho používaní, ktoré deti už intuitívne ovládajú. Už pri vstupe do školy každý žiak disponuje istými implicitnými jazykovými znalosťami (spontánnym jazykovým vedomím), ktoré si osvojil v komunikačnej praxi, pri dorozumívaní sa s inými komunikantmi, a ktoré sú predmetom ďalšieho rozvíjania v školskej praxi. Materinský jazyk je nielen nástrojom dorozumievania, ale aj myslenia, t. j. žiak ho využíva pri napĺňaní svojich komunikačných aj vzdelávacích potrieb. Poznanie materinského jazyka a jeho adekvátne ovládanie je nevyhnutným predpokladom vzdelávania vo všetkých ostatných vzdelávacích oblastiach. Slovenskému jazyku a základom literárnej výchovy sa deti systematicky venujú už v rámci predprimárneho vzdelávania v materskej škole, tento predmet je kľúčovým v rámci vzdelávania na základných a stredných školách, o čom svedčí aj to, že široká škála kompetencií získaná práve v tomto predmete je každoročne (popri matematike) systematicky overovaná celoštátnymi testovaniami, je súčasťou prijímacích skúšok na stredné školy a slovenský jazyk a literatúra je povinným maturitným predmetom na všetkých stredných školách v Slovenskej republike.

Slovenskému jazyku a literatúre sa možno venovať aj v rámci štúdia rôznych filologických a učiteľských študijných programov a v rámci špecializovaných doktorandských programov. V súvislosti s vysokoškolským vzdelávaním je potrebné doplniť, že overovanie jazykových kompetencií v materinskom jazyku je dokonca súčasťou testov všeobecných študijných predpokladov na pomerne široké spektrum študijných programov realizovaných na našich univerzitách. Na budúcich učiteľov a učiteľky slovenského jazyka a literatúry tento široký záber vekových skupín a vývinových špecifík kladie vysoké nároky. Ich úlohou je formovať žiaka ako kultivovaného používateľa slovenského jazyka, rozvíjať jeho jazykovú a komunikačnú kompetenciu tak, aby žiak bol schopný nielen vedome a funkčne používať jazyk v závislosti od komunikačného zámeru a komunikačnej situácie, ale aj adekvátne porozumieť jazykovým prejavom iných komunikantov, rešpektovať komunikačného partnera a sociokultúrne zvyklosti. Potrebujú sa naučiť nielen rešpektovať vývinové osobitosti jednotlivých cieľových skupín, ale aj poznať rôznorodé vyučovacie metódy, formy a prostriedky, aby dokázali adekvátne rozvíjať a kultivovať jazykové vedomie žiaka (transformovať ho zo spontánného na poučené a kultivované) a jeho schopnosť korektne a efektívne komunikovať v rôznych komunikačných situáciách (viest' dialóg v súkromí i na verejnosti, porozumieť počúvanému aj čítanému textu, kultivovanie sa vyjadrovať v ústnej a písomnej podobe) a aby vedeli optimálne využiť jednotlivé interpretačné stratégie pri práci s literárnym textom ako jazykovým komunikátom s primárnou estetickou funkciou. Potrebujú sa naučiť didakticky transformovať aktuálne poznatky zo systémovej i komunikačno-pragmaticky zameranej jazykovedy a literárnej vedy a efektívne ich aplikovať vo výučbe slovenského jazyka a literatúry. Úlohou didaktiky slovenského jazyka a literatúry vo vysokoškolskom učiteľskom vzdelávaní by malo byť pripraviť budúcich učiteľov a učiteľky na výzvy vyučovania v rôznych stupňoch vzdelávania a naučiť ich kriticky zhodnotiť rôzne metódy a prístupy k vyučovaniu a učeniu sa materinského jazyka a literatúry, ale aj k vyučovaniu slovenčiny ako cudzieho či druhého jazyka.

Naplneniu tohto cieľa môžu pomôcť aj ukážky vyučovania slovenského jazyka a literatúry pre rôzne cieľové skupiny. V rámci pedagogickej praxe sa študentky a študenti učiteľstva nedostanú vždy na všetky typy škôl a k rôznym vekovým skupinám učiacich sa. V tejto publikácii sme sa preto zamerali na ukážky výučby dvoch základných zložiek predmetu slovenský jazyk a literatúra (jazykovej a literárnej) na základných i stredných školách. V spolupráci s vyučujúcimi sme vytvorili 10 krátkych ukážok a zadaní, ktoré ilustrujú využitie rôznych vyučovacích metód pri rozvíjaní jazykovej, komunikačnej a interpretačnej kompetencie, a to pri vyučovaní gramatických javov (s dôrazom na morfológickú a syntaktickú rovinu jazyka), osvojovaní si komunikačných stratégií, analytickej práci s textom, interpretácii básnického, prozaického či dramatického textu rôznorodého žánrového zamerania.

Systematizácia a vyvodzovanie pojmov (komunikácia, druhy komunikácie a komunikačný reťazec)

Katarína Muziková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Slovenský jazyk a literatúra Komunikácia Druhy komunikácie a komunikačný reťazec	Prvý ročník (gymnázium) 00:23:21 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si v odbornej literatúre (napr. Palenčárová, J., Kesselová, J., & Kupcová, J. (2003). *Učíme slovenčinu komunikačne a zážitkovo*. SPN, s. 28 – 29 alebo Štěpáník, S. a kol. (2020). *Školní výpravy do krajiny češtiny. Didaktika českého jazyka pro základní školy*. Nakladatelství Fraus) o modeli E (evokácia) – U (uvedomenie si významu) – R (reflexia).

Poznámky:

Preštudujte si obsahový štandard, ktorý sa týka témy komunikácia, v aktuálnom štátnom vzdelávacom programe zo slovenského jazyka a literatúry platnom pre stredné školy. [Dostupný online.](#)

Poznámky:

Počas sledovania videa:

1. Aký postup zvolila učiteľka pri systematizácii a vyvodzovaní pojmov súvisiacich s komunikáciou (napr. komunikácia, komunikačná situácia, cieľ komunikácie, druh komunikácie, verbálne a neverbálne prostriedky, autor, prijímateľ) a druhmi komunikácie (súkromná – verejná, verbálna – neverbálna, priama – nepriama)?

2. Ktoré vedomosti, zručnosti a kľúčové kompetencie (porov. aktuálny ŠVP) si žiaci rozvíjali?

Po sledovaní videa:

1. Zhodnoťte efektívnosť a funkčnosť zvoleného postupu pri systematizácii a vyvodzovaní pojmov súvisiacich s komunikáciou a jej druhmi.

2. Posúďte efektívnosť a funkčnosť skupinovej práce žiakov.

3. Navrhnite, aké iné metódy a postupy by ste využili pri systematizácii známych a pri vyvodzovaní nových pojmov pri téme komunikácia.

Práca s textom (dezinformácie a manipulácia v médiách)

Katarína Muziková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Slovenský jazyk a literatúra Publicistický štýl Dezinformácie a manipulácia v médiách	Druhý ročník (gymnázium) 0:18:05 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si návod na analýzu textu:

Štěpánik, S., & Šmejkalová, M. (2017). *Průvodce začínajícího češtináře*. Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy 2017, s. 165 – 171. (časť *Komunikační strategie – analýza autentického materiálu*). [Dostupné online.](#)

Pozrite si, ako je spracovaná téma *pravda v médiách* v jednej zo stredoškolských učebníc slovenského jazyka:

Caltíková, M. a kol. (2018). *Nový slovenský jazyk pre stredné školy 2*. Orbis Pictus Istropolitana, s. 108 – 112. [Dostupné online.](#)

Prečítajte si:

Beláková, M. (2018). *Teória a prax vyučovania slovenského jazyka III. Metódy vo vyučovaní slovenského jazyka*. Trnava: Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity, s. 43 – 49. [Dostupné online.](#)

Počas sledovania videa:

Všímajte si, aký postup a aké typy otázok využíva učiteľka pri práci s ukážkou *10 najťažších jazykov na svete*. Priebežne si ich zapisujte.

Ukážku č. 71, s ktorou sa na vyučovacej hodine pracuje, si môžete paralelne prečítať v Caltíková, M. a kol. (2019). *Nový slovenský jazyk pre SŠ 2. Zošit pre študenta. 2. časť*. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, s. 50. [Dostupné online.](#)

Poznámky:

Po sledovaní videa:

1. Zhodnoťte postup, ktorý učiteľka zvolila pri práci s ukážkou *10 najťažších jazykov na svete*, z hľadiska efektívnosti rozvíjania žiackych zručností analyzovať a interpretovať text, kriticky hodnotiť informácie.

2. Zhodnoťte využitie typov otázok. Posúďte, do akej miery sa učiteľke podarilo aktivizovať žiakov. Svoj názor odôvodnite.

3. Navrhnite vlastné alternatívne spôsoby práce s ukážkou *10 najťažších jazykov na svete*.

4. Navrhните aspoň dve ďalšie úlohy využiteľné pri výučbe témy dezinformácie a manipulácia v médiách tak, aby viedli k naplneniu výkonového štandardu z *Inovovaného štátneho vzdelávacieho programu* zo slovenského jazyka a literatúry pre stredné školy: „Žiak vie vysvetliť rozdiely medzi rôznymi spôsobmi šírenia informácií (propagácia a agitácia). Vie identifikovať dezinformácie v jazykových prejavoch. Dokáže vyjadriť svoj názor na ne.“ (s. 10) [Dostupné online](#).

Opakovanie podstatných mien

Katarína Muziková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Slovenský jazyk a literatúra Vzory podstatných mien Podstatné mená – opakovanie	5. ročník (základná škola) 0:14:53 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Zopakujte si, ktoré motivačné a fixačné metódy sa využívajú pri výučbe slovenského jazyka. Prečítajte si o nich v niektorej z učebníc didaktiky slovenského jazyka, napr. Betáková, V., Jacko, J., Zelinková, K. (1984). *Teória vyučovania slovenského jazyka*. Bratislava: SPN, s. 52 – 59, 87 – 95 alebo Palenčárová, J., Kesselová, J., Kupcová, J. (2003). *Učíme slovenčinu komunikačne a zážitkovo*. Bratislava: SPN, s. 46 – 55.

Diskutujte v skupinách, ktoré medzipredmetové vzťahy možno využiť pri výučbe jazykovej zložky predmetu slovenský jazyk a literatúra.

Počas sledovania videa:

1. Všimajte si, aký spôsob práce s textom zvolila učiteľka pri opakovaní podstatných mien. Opíšte ho.
2. Sledujte využívanie medzipredmetových vzťahov v ukážke.
3. Všimajte si, ktoré motivačné prvky sa využívajú v ukážke.

Poznámky:

Po sledovaní videa:

1. Posúďte vhodnosť a funkčnosť aktivity, ktorú zvolila učiteľka pri opakovaní témy podstatné mená.

2. Zhodnotte využívanie medzipredmetových vzťahov v sledovanej ukážke z vyučovacej hodiny.

3. Zhodnoťte využívanie motivačných prvkov, ich efektivitu.

4. Navrhните aspoň dve ďalšie aktivity, ktoré by sa dali využiť pri opakovaní témy podstatné mená a ich vzory.

Práca s chybou

Katarína Muziková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Slovenský jazyk a literatúra Syntax Hlavné vetné členy – podmet	6. ročník, ZŠ 0:04:10 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si články J. Nižníkovej (1994/1995) a R. Adama (2021/2022) o problémoch, ktoré sa objavujú v praxi pri vyučovaní syntaxe (pri vyučovaní témy vetné členy).

Počas sledovania videa:

Identifikujte chyby, ktoré urobili žiaci. Všimnite si, ako na ne reagovala učiteľka.

Žiaci urobili nasledujúce chyby:	Učiteľka na ne reagovala takto:
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
...	

Po sledovaní videa:

Posúďte, ako učiteľka reagovala na chyby, ktoré urobili žiaci. Aké stratégie využila?

Ako by ste mohli reagovať, ak žiak/žiačka urobí chybu? Porovnajite svoj postup s postupom učiteľky v ukážke.

Navrhňte postup, ako by ste využili chyby, ktoré urobili žiaci, v procese učenia pri konštruovaní poznatkov o podmete (príp. poznatkov o vetných členoch vo všeobecnosti). Využite odporúčania a námety, ktoré uvádzajú v článkoch J. Nižníková, R. Adam, S. Štěpáník a kol.

Vyvodzovanie syntaktických pojmov (vetný sklad, typy vetných skladov a ich charakteristika)

Katarína Muziková

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Slovenský jazyk a literatúra Syntax – vetné členy, sklady, jednoduchá veta Vetné sklady	Sekunda, 2. ročník OG (osemročné gymnázium) 0:01:31 + 0:11:32 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si odbornú literatúru venovanú tomu, ktoré znalosti o jazyku vyučovať a ako ich sprostredkovať žiakom, aké prístupy možno uplatniť (Štěpáník, S. a kol., 2020; Štěpáník, S. a kol., 2019).

Tradičný model jazykového vyučovania na ZŠ (Štěpáník a kol., 2020, s. 19)

- Učivo odráža vedeckú štruktúru lingvistiky, základným východiskom pre usporiadanie učiva sú jednotlivé systémovo-štruktúrne disciplíny (langue)
- Primárne je sledovaný formálno-poznávací cieľ
- Osvojované znalosti majú terminologicko-definičnú povahu
- Primárny postup – dedukcia, analyticko-syntetická metóda, jazykové javy fungujú ako abstrakcia, obyčajne nie sú zasadené do komunikačného kontextu
- Frontálne vyučovanie, transmisívno-inštruktívny model riadenia učebných činností žiakov
- K osvojovaniu metajazyka dochádza skôr pre samotný metajazyk, nemá zväčša nejaké ďalšie využitie
- Pri poznávaní jazyka absentuje pragmaticko-sémantický a komunikačný presah, neprihliada sa veľmi na to, ako možno vyžiť získané znalosti v komunikácii, akú majú funkciu

85

Komunikačná náuka (Štěpáník a kol., 2020, s. 42 – 58)

- Od komunikácie k jazyku a následne od jazyka späť ku komunikácii
- V popredí je integrácia kognitívnych a komunikačných cieľov (nielen *že*, ale aj *ako* a *prečo*)
- Aplikujú sa princípy konštruktivismu
- Východiskom a cieľom výučby je komunikát (situačne zakotvený písaný alebo hovorený prejav), reálna komunikácia, poznávanie jazyka v kontexte
- Rešpektuje komunikačné potreby žiaka a ukazuje využitie poznatkov v reálnom živote žiakov
- Kládie dôraz na aktivitu žiaka
- Vychádza z jazykových prekonceptov žiaka
- Poučenie o jazyku je zasadené do komunikačno-funkčného rámca

Počas sledovania videa:

Sledujte nasledujúce 2 videoukážky vyučovacej hodiny slovenského jazyka a literatúry.
Aký postup zvolil učiteľ pri vyvodzovaní charakteristiky vetných skladov?

Po sledovaní videa:

Posúďte vhodnosť a efektívnosť postupu zvoleného pri vyvodzovaní charakteristiky vetných skladov v ukážke.

Navrhните iné postupy, ktoré by sa dali využiť pri vyvodzovaní syntaktických pojmov (napr. vetný sklad).

Porovnajte výhody a nevýhody uplatnenia tradičného a konštruktivistického prístupu k výučbe syntaxe.

Prístup k výučbe syntaxe:	výhody	nevýhody
Tradičný prístup		
Konštruktivistický prístup		

Základné znaky báji (výklad s využitím práce v skupinách)

Miloslav Vojtech

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Slovenský jazyk a literatúra Báje Základné znaky báji	6. ročník základnej školy 0:29:91 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si:

Báj/mýtus. In: SVITEKOVÁ, Renáta: *Literatúra pre 6. ročník ZŠ*. Košice: Taktik, 2022, s. 58. Dostupné na: <https://www.taktik.sk/literatura-6-v-pohode-ucebnica/>

Báj. In: ŽILKA, Tibor: *Poetický slovník*. Bratislava: Tatran, 1987, s. 282 – 283.

Vlastnými slovami vysvetlite báj.

Počas sledovania videa:

Sledujte spôsob osvojovania si pojmov báj, bájoslovie, mýtus a mytológia. Všímajte si využívanie rôznych motivačných prvkov zaradených do sledovanej časti vyučovacej hodiny (s dôrazom na skupinovú prácu žiakov).

Počas sledovania 3 ukážok z vyučovacej hodiny si môžete (v prípade potreby) význam jednotlivých použitých pojmov z antickej mytológie overiť v knihe: ZAMAROVSKÝ, Vojtech: *Bohovia a hrdinovia antických báji*. Bratislava: Perfekt, 2015.

Poznámky:

Po sledovaní videa:

1. Zhodnoťte originalnosť motivačnej fázy vyučovacej hodiny.

2. Posúďte optimálnosť rozsahu a hĺbky nadobúdaných vedomostí.

3. Zhodnoťte funkčnosť a efektívnosť skupinovej práce žiakov.

Práca s dramatickým textom (medzivojnová európska dráma)

Miloslav Vojtech

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Slovenský jazyk a literatúra Medzivojnová dráma Federico García Lorca	3. ročník gymnázia 0:23:09 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si:

- GARCÍA LORCA, Federico: Krvavá svatba. In: MACURA, Vladimír a kol.: Slovník světových literárních děl 1. Praha : Odeon, 1988, s. 284 – 285.

Pozrite si video:

- Knihy trochu jinak. Federico García Lorca – Krvavá svatba, rozbor a životopis. Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=dEsCoEQx3d8>

Poznámky:

Počas sledovania videa:

Sledujte a zapisujte si interpretačné postupy použité pri práci s úryvkom z dramatického textu. Ukážku z drámy Federica García Lorcu *Krvavá svatba*, s ktorou sa na vyučovacej hodine pracuje, si môžete paralelne prečítať v učebnici literatúry (POLAKOVIČOVÁ, Alena – CALTIKOVÁ, Milada – ŠTARKOVÁ, Ľubica – MEZEIOVÁ, Adelaida: Zbierka textov a úloh z literatúry pre stredné školy III. Bratislava : Orbis Pictus Istropolitana, 2020, s. 55 – 56): Dostupné na: <https://kniznica.orbispictus.sk/zbierka-textov-3/#56>

Po sledovaní videa:

1. Zhodnoťte metódy interpretácie dramatického textu použité počas ukážky z vyučovacej hodiny.

2. Zhodnoťte, ako boli z didaktického aspektu v rámci analýzy ukážky identifikované typologické znaky dobových literárnych smerov a žánrové aspekty dramatického textu.

3. Navrhните vlastné spôsoby práce s dramatickým textom.

Práca s básnickým textom (poézia vitalizmu)

Miloslav Vojtech

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Slovenský jazyk a literatúra Slovenská medzivojnová poézia Ján Smrek – báseň – manifest, vitalizmus	7. ročník osemročného gymnázia 0:21:92 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si:

- Ján Smrek. In: Čúzy, Ladislav – Gbúr, Ján – Kršáková, Dana – Mikulová, Marcela – Roberts, Dagmar – Zambor, Ján: *Panoráma slovenskej literatúry II*. Bratislava: SPN, 2005, s. 82 – 86.
- Moderná slovenská poézia. Inšpirácie a inovácie. In: POLAKOVIČOVÁ, Alena – CALTIKOVÁ, Milada – ŠTARKOVÁ, Ľubica – MEZEIOVÁ, Adelaida: *Literatúra pre stredné školy III*. Bratislava : Orbis Pictus Istropolitana, 2020, s. 65 – 71. Dostupné na: <https://kniznica.orbispictus.sk/literatura-ss-3/#66>

Počas sledovania videa:

Sledujte a zapisujte si interpretačné stratégie použité pri práci s básnickým textom. Báseň *Cválajúce dni* z rovnomennej básnickej zbierky Jána Smreka z roku 1925, s ktorou sa na vyučovacej hodine pracuje, si môžete paralelne prečítať v učebnici literatúry: <https://kniznica.orbispictus.sk/literatura-ss-3/#70>

92

Po sledovaní videa:

1. Zhodnoťte metódy interpretácie básnického textu použité počas vyučovacej hodiny.

2. Navrhňte vlastný alternatívny záver interpretácie básnického textu tak, aby v intenciách konštruktivistickej metódy smeroval k záverečnej sumarizácii typologických znakov vitalizmu a k vyvodu jeho charakteristiky.

3. Zhodnoťte prácu s lexikálnou rovinou interpretovaného textu a jej funkčnosť.

Žánre dobrodružnej literatúry (western)

Miloslav Vojtech

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Slovenský jazyk a literatúra Dobrodružstvo v literatúre Western	7. ročník základnej školy 0:26:39 Prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si slovníkovú definíciu pojmu *western* zo slovníka Vlašín, Štěpán a kol.: *Slovník literární teorie*. Praha: Československý spisovatel, 1984, s. 408. Dostupné na:

<https://edicee.ucl.cas.cz/data//prirucky/obsah/VLAS/VLAS.pdf>

Vlastnými slovami vysvetlite, čo je to western:

Počas sledovania videa:

1. Sledujte využívanie medzipredmetových vzťahov v rámci výkladu problematiky dobrodružného literárneho žánru (westernu).
2. Všímajte si využívanie rôznych motivačných prvkov zaradených do sledovanej časti vyučovacej hodiny.

Poznámky:

Po sledovaní videa:

1. V rámci sledovanej časti vyučovacej hodiny zhodnoťte funkčnosť a efektívnosť práce s presahmi literatúry k iným druhom umenia (hudba, vizuálne umenie).

2. Zhodnoťte využívanie medzipredmetových vzťahov v rámci výkladu problematiky westernu ako dobrodružného literárneho žánru, identifikujte presahy k iným vyučovacím predmetom a k ostatným zložkám predmetu slovenský jazyk a literatúra (jazyková a slohová zložka).

3. Zhodnoťte využívanie motivačných prvkov v rámci výkladu a posúďte ich efektívnosť.

Práca s prozaickým textom (realistický román)

Miloslav Vojtech

Predmet/Tematický celok/ Téma	Ročník/Rozsah/Forma výučby
Slovenský jazyk a literatúra Svetový realizmus Analýza diela – L. N. Tolstoj: Anna Kareninová	druhý ročník gymnázia 0:17:75 prezenčná forma

Pred sledovaním videa:

Prečítajte si:

- TOLSTOJ, Lev Nikolajevič: Anna Kareninová. In: MACURA, Vladimír a kol.: *Slovník světových literárních děl 2*. Praha: Odeon, 1988, s. 318.
- POLAKOVIČOVÁ, Alena – CALTIKOVÁ, Milada – ŠTARKOVÁ, Ľubica – MEZEIOVÁ, Adelaida: *Literatúra pre stredné školy II*. Bratislava : Orbis Pictus Istropolitana, 2020, s. 128 – 129. Dostupné na: <https://kniznica.orbispictus.sk/literatura-ss-2/#130>

Počas sledovania videa:

1. Sledujte spôsob využívania učebnice literatúry pri práci s ukážkou z literárneho textu a variabilitu otázok, ktoré sa k nej viažu.

Ukážku č. 14 z románu L. N. Tolstého *Anna Kareninová*, s ktorou sa na vyučovacej hodine pracuje, si môžete paralelne prečítať v učebnici literatúry: <https://kniznica.orbispictus.sk/literatura-ss-2/#130>

Priebežne si zapisujte otázky, ktoré v spojitosti s literárnym dielom kládla učiteľka i žiaci:

Po sledovaní videa:

1. Posúďte vhodnosť a efektívnosť otázok z učebnice, ktoré sa viažu k prečítanej ukážke z románového textu.

2. Zhodnoťte prepojenie práce s literárnym textom s jazykovou a slohovou zložkou predmetu.

3. Navrhните vlastné alternatívne spôsoby práce s ukážkou z románového textu.

Použitá a odporúčaná literatúra:

- Adam, R. (2021/2022). Slabá místa při určování větných členů. *Český jazyk a literatura*, 72(1), 20 – 24.
- Báj. In: Žilka, T. (1987). *Poetický slovník*. Tatran, s. 282 – 283.
- Báj/mýtus. In: Sviteková, R.: *Literatúra pre 6. ročník ZŠ*. Taktik, 2022, s. 58. Dostupné na: <https://www.taktik.sk/literatura-6-v-pohode-ucebnica/>
- Beláková, M. (2018). *Teória a prax vyučovania slovenského jazyka III. Metódy vo vyučovaní slovenského jazyka*. Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity, s. 43 – 49. [Dostupné online](#).
- Betáková, V., Jacko, J., & Zelinková, K. (1984). *Teória vyučovania slovenského jazyka*. SPN.
- Caltíková, M. a kol. (2018). *Nový slovenský jazyk pre stredné školy 2*. Orbis Pictus Istropolitana, s. 108 – 112. [Dostupné online](#).
- Inovovaný štátny vzdelávací program – slovenský jazyk a literatúra – gymnázium so štvorročným a päťročným vzdelávacím programom*. Dostupné na: http://www.statpedu.sk/files/sk/svp/inovovany-statny-vzdelavaci-program/inovovany-svp-gymnazia-so-stvorrocny-patrocnym-vzdelavacim-programom/jazyk-komunikacia/slovensky_jazyk_a_literatura_g_4_5_r_novy.pdf
- Ján Smrek (2005). In: Čúzy, L., Gbúr, J., Kršáková, D., Mikulová, M., Roberts, D., & Zambor, J., *Panoráma slovenskej literatúry II*. SPN, s. 82 – 86.
- Nižníková, J. (1994/1995). Problémy pri vyučovaní vetnej skladby. *Slovenský jazyk a literatúra v škole*, 41(5-6), 132 – 136.
- Palenčárová, J., Kesselová, J., & Kupcová, J. (2003). *Učíme slovenčinu komunikačne a zážitkovo*. SPN.
- Polakovičová, A., Caltíková, M., Štarková, L., & Mezeiová, A. (2020). *Literatúra pre stredné školy II*. Orbis Pictus Istropolitana. Dostupné na: <https://kniznica.orbispictus.sk/literatura-ss-2/#130>
- Štěpáník, S. a kol. (2019). *Vztah jazyka a komunikace v česko-slovensko-polské didaktické reflexi*. Praha: Univerzita Karlova.
- Štěpáník, S. a kol. (2020). *Školní výpravy do krajiny češtiny. Didaktika českého jazyka pro základní školy*. Nakladatelství Fraus
- Štěpáník, S., & Šmejkalová, M. (2017). *Průvodce začínajícího češtináře*. Pedagogická fakulta Univerzity Karlovej. [Dostupné online](#).
- Tolstoj, L. N.: Anna Kareninová (1988). In: Macura, V. a kol. (1988). *Slovník světových literárních děl 2*. Odeon, 1988, s. 318.
- Vlašín, Š. a kol. (1984). *Slovník literární teorie*. Československý spisovatel. Dostupné na: <https://edicee.ucl.cas.cz/data/priprucky/obsah/VLAS/VLAS.pdf>

Zamarovský, V. (2015). *Bohovia a hrdinovia antických bájí*. Perfekt.

O autorovi a autorke:

Mgr. Katarína Muziková, PhD. pôsobí ako odborná asistentka na Katedre slovenského jazyka a teórie komunikácie Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Zaujíma sa o vyučovanie slovenského jazyka ako materinského i cudzieho jazyka, o možnosti aplikácie výsledkov aktuálnych lingvistických výskumov do školskej praxe a možnosti inovácie výučby slovenského jazyka na základných i stredných školách.

Prof. PhDr. Miloslav Vojtech, PhD. pôsobí na Katedre slovenskej literatúry a literárnej vedy Filozofickej fakulty UK v Bratislave. Venuje sa dejinám slovenskej literatúry 18. a 19. storočia, dejinám literárnej histórie, medziliterárnym vzťahom, metodológii literárnej vedy a didaktike slovenskej literatúry.

Vypočujte si [rozhovor o vyučovaní slovenského jazyka a literatúry](#) s profesorom Miloslavom Vojtechom, ktorý pôsobí na Katedre slovenskej literatúry a literárnej vedy Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

UČITEĽSKÁ
AKADÉMIA
Univerzita Komenského
v Bratislave

Lenka Sokolová, Darina Dvorská (zostavovateľky)

Martin Dovičák, Viera Haverlíková, Jarmila Jamborová, Ľudmila Jašková, Karolína Miková,
Katarína Muziková, Peter Neumann, Lenka Sokolová, Zdenko Tarasovič, Miloslav Vojtech
(autori a autorky)

100

UČITEĽSKÁ AKADÉMIA UK: VIDEOUKÁŽKY Z ODBOROVÝCH DIDAKTÍK I.

Vydala Univerzita Komenského v Bratislave, 2023.
Korigovali autori a autorky. Fotografie: bc. Stanislav Griguš.
Rozsah 100 strán, prvé vydanie, vyšlo ako elektronická publikácia

https://stella.uniba.sk/texty/FSEV_SD_ucitelska_akademia_odb-didaktiky_video_1.pdf

ISBN 978-80-223-5752-4 (online)